Rettslege miljøkvalitetskrav til arktiske marine økosystem

Frå utsleppskrav til miljø(kvalitets)krav

Problem: Frie gode svakt rettsleg vern

Utsleppskrav fangar ikkje opp samla belastning
Byluft: Regulerer utsleppskjeldene; bilar, industri
Naturskapt: topografi, inversjon

Miljøkrav: alarmtersklar tiltaksutgreiing m.v.

Økosystemforvalting, samla belastning

Sektorovergripande forvalting som ikkje primært byggjer på administrativt fastsette grensar.
På land:
-verneområde
-regionale planar for villreinfjella
-interkommunalt plansamarbeid for strandsoneforvalting

I tillegg må sektorane vurdere ØT.

I sjø:
-verneområde
-havforvaltingsplanar, vannforvaltingsplanar

Ideal

Miljøkrav fersk- og kystvatn

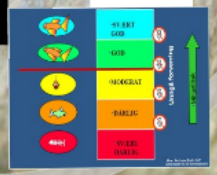

Miljøkrav hav

Ideal

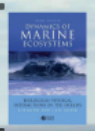

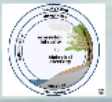

EU: miljøkrav
Noreg: miljømål

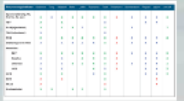

Akvatisk økosystemforvalting -fersk- og kystvatn og hav

Juss eller politikk?

"Unntaksreglar" (SMV) § 12

«Ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst kan gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 – § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes

a) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endrei nivå i en grunnvannsforekomst, eller

b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.»

→ «ny aktivitet»
→ forringelse i miljøet?

Karakteren av miljøkrava
Domstolsprøving av resultatkrava?

Photo based on: 'horizon' by pierreyves @ flickr

Rettslege miljøkvalitetskrav til arktiske marine økosystem

Frå utsleppskrav til miljø(kvalitets)krav

Problem: Frie gode svakt rettsleg vern

Utsleppskrav fangar ikkje opp samla belastning

Byluft: Regulerer utsleppskjeldene; bilar, industri

Naturskapt: topografi, inversjon

Miljøkrav: alarmtersklar tiltaksutgreiing m.v.

Økosystemforvalting, samla belastning

Sektorovergripande forvalting som ikkje primært byggjer på administrativt fastsette grenser.

På land:
-verneområde
-regionale planar for villreinfjella
-interkommunalt plansamarbeid for strandsoneforvaltning

I tillegg må sektorane vurdere ØT.

I sjø:
-verneområde
-havforvaltingsplanar, vannforvaltingsplanar

Ideal

Miljøkrav fersk- og kystvatn

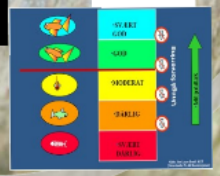

Miljøkrav hav

Ideal

EU: miljøkrav

Noreg: miljømål

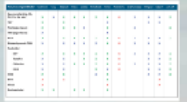

Akvatisk økosystemforvalting -fersk- og kystvatn og hav

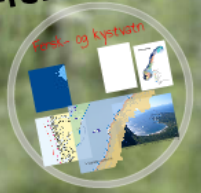

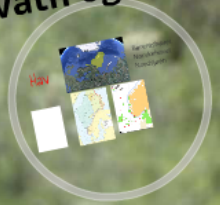

Juss eller politikk?

"Unntaksreglar" (SMV) § 12

«Ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst kan gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 – § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes

a) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannsforekomst, eller

b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.»

mauø-utfiling?

'Forringelse' irrelevant!

Karakteren av miljøkrava

Domstolsprøving av resultatkrava?

Photo based on: 'horizon' by pierreyves @ flickr

Frå utsleppskrav til miljø(kvalitets)krav

Problem: Frie gode svakt rettsleg vern

Utsleppskrav fangar ikkje opp samla belastning
Byluft: Regulerer utsleppskjeldene; bilar, industri
Naturskapt: topografi, inversjon

Miljøkrav:
alarmtersklar
tiltaksutgreiing
m.v.

© BA.no

Økosystemforvalting, samla belastning

Sektorovergripande forvalting som ikkje primært byggjer på administrativt fastsette grenser.

På land:

-verneområde

-regionale planar for villreinfjella

-interkommunalt plansamarbeid for strandsoneforvalting

(C) Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei "Heiplanen"

© Kim Abel/Naturarkivet

I tillegg må sektorane vurdere ØT.

Ideal

I sjø:

-verneområde

-havforvaltingsplanar, vannforvaltingsplanar

Ideal

©http://erc.carleton.edu/images

Akvatisk økosystemforvalting -fersk- og kystvatn og hav

Fersk- og kystvatn

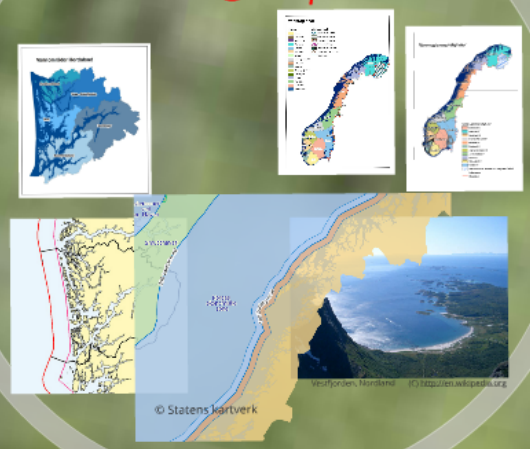

Hav

Barentshavet
Norskehavet
Nordsjøen

Fersk- og kystvatn

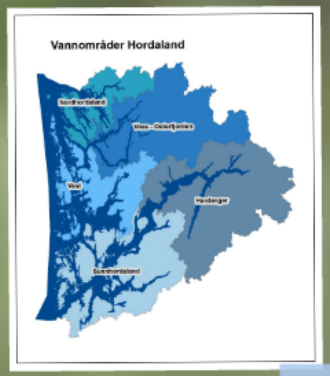

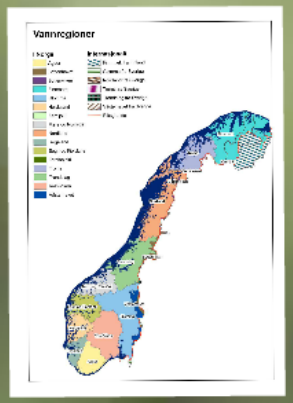

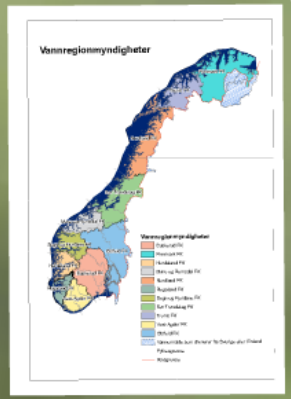

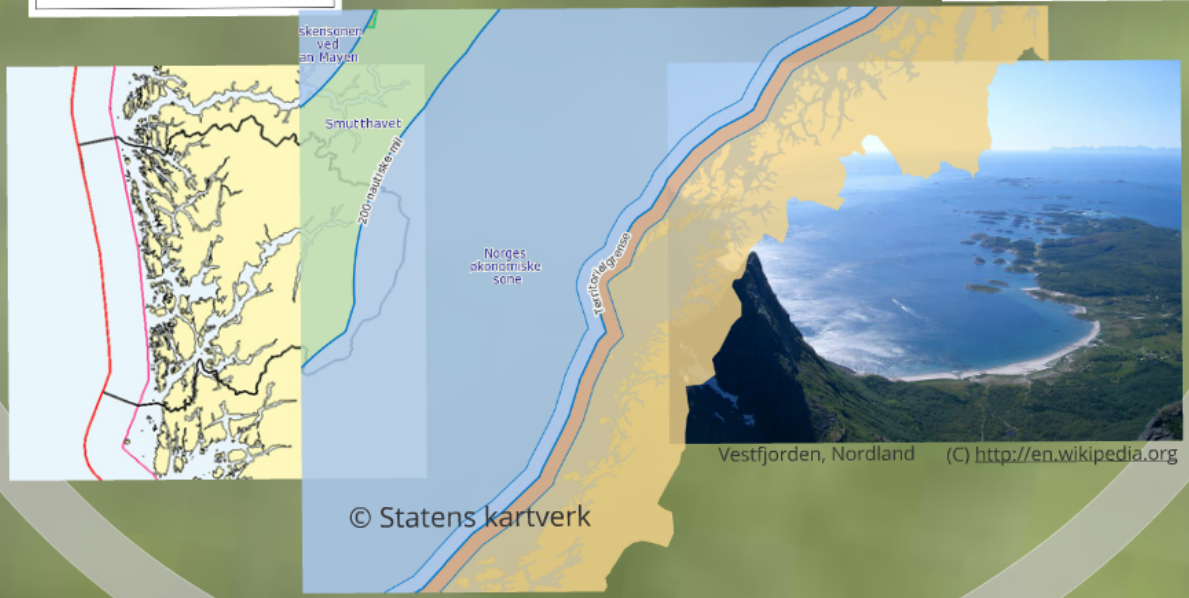

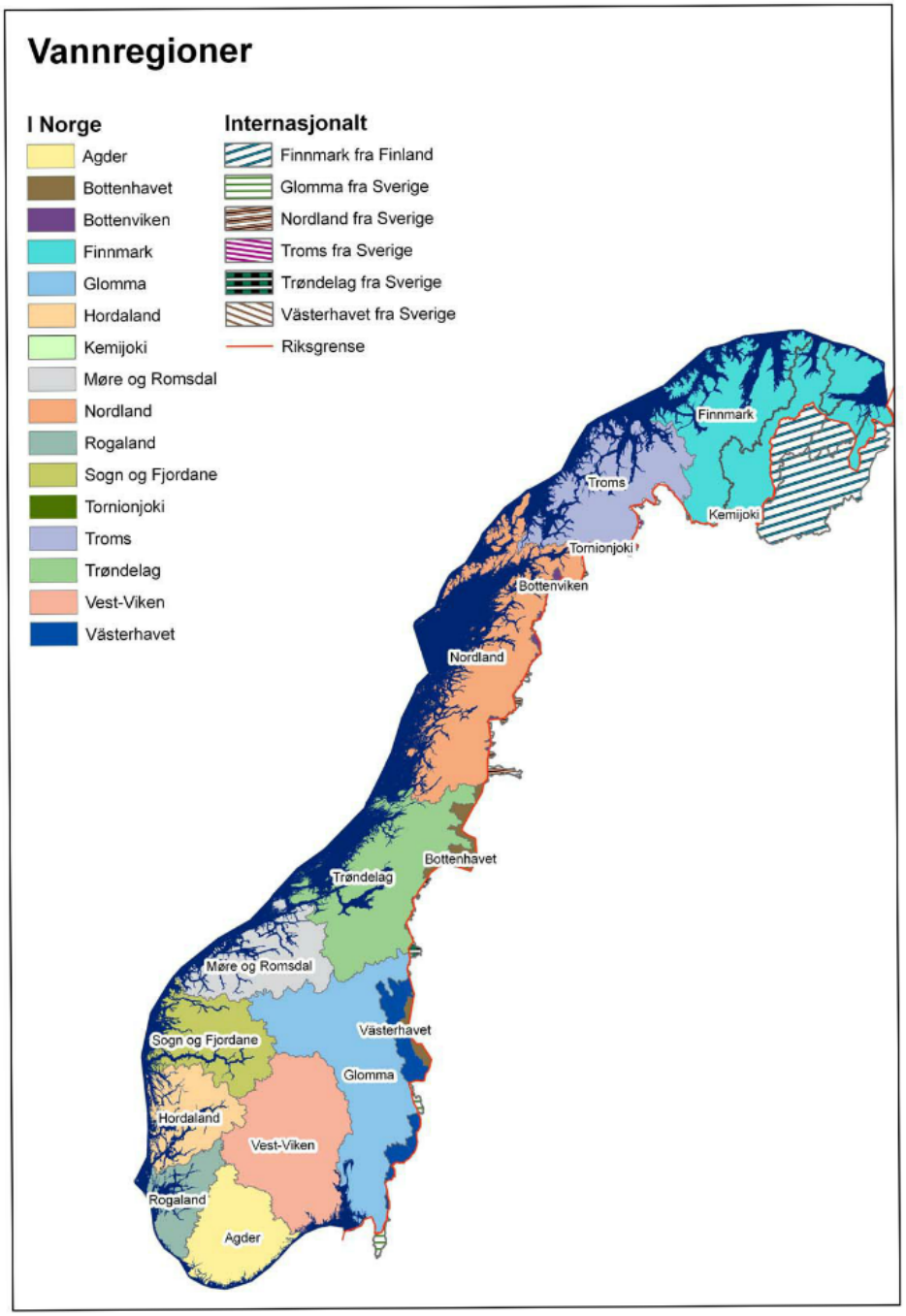
Vannregioner
I Norge
Agder
Bottenhavet
Bottenviken
Finnmark
Glomma
Hordaland
Kemijoki
Møre og Romsdal
Nordland
Rogaland
Sogn og Fjordane
Tornionjoki
Troms
Trøndelag
Vest-Viken
Västerhavet
Internasjonalt
Finnmark fra Finland
Glomma fra Sverige
Nordland fra Sverige
Troms fra Sverige
Trøndelag fra Sverige
Västerhavet fra Sverige
Riksgrense
Finnmark
Troms
Kemijoki
Tornionjoki
Bottenviken
Nordland
Bottenhavet
Trøndelag
Møre og Romsdal
Sogn og Fjordane
Västerhavet
Glomma
Hordaland
Vest-Viken
Rogaland
Agder

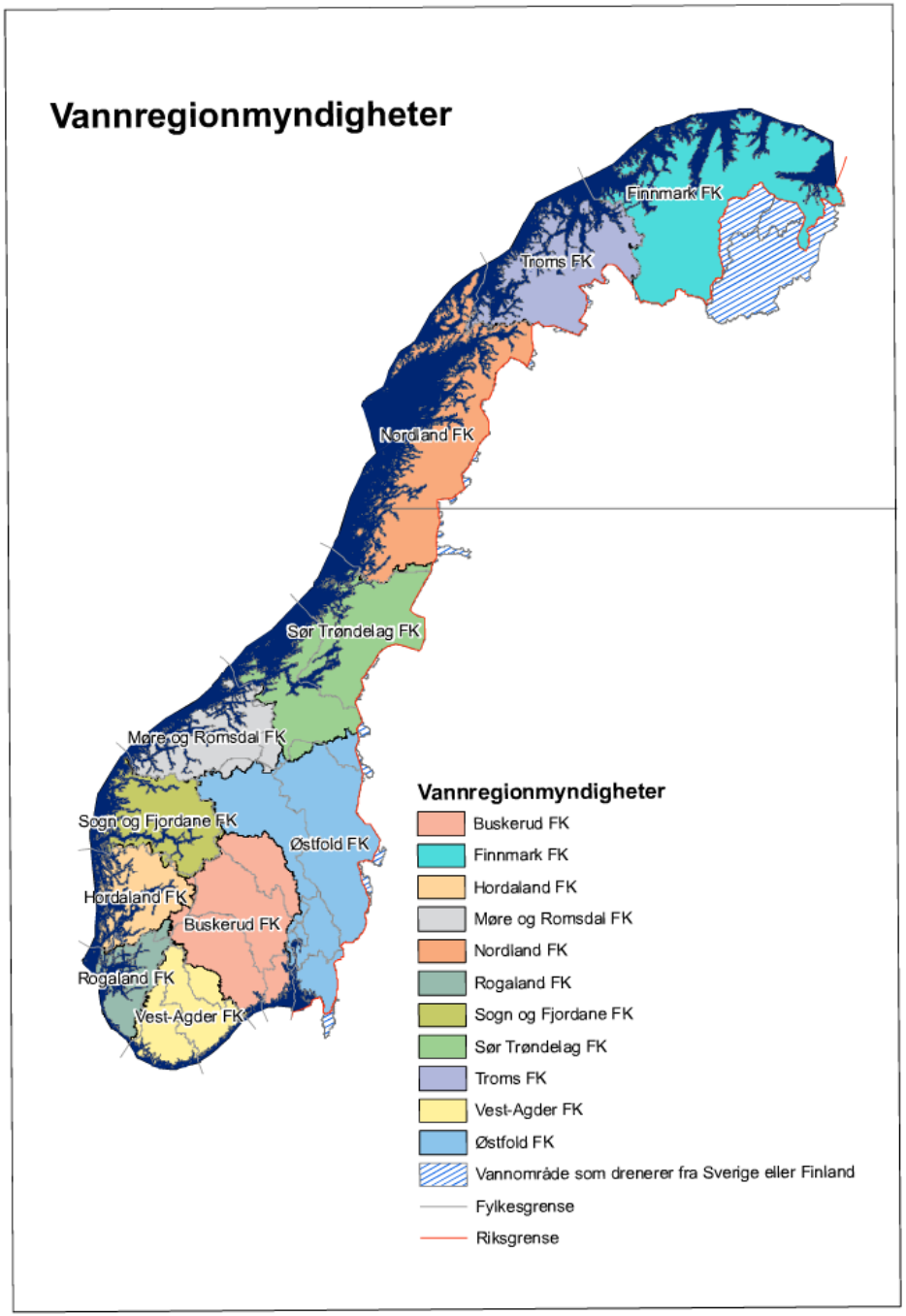
Vannregionmyndigheter
Finnmark FK
Troms FK
Nordland FK
Sør Trøndelag FK
Møre og Romsdal FK
Sogn og Fjordane FK
Østfold FK
Hordaland FK
Buskerud FK
Rogaland FK
Vest-Agder FK
Vannregionmyndigheter
Buskerud FK
Finnmark FK
Hordaland FK
Møre og Romsdal FK
Nordland FK
Rogaland FK
Sogn og Fjordane FK
Sør Trøndelag FK
Troms FK
Vest-Agder FK
Østfold FK
Vannområde som drenerer fra Sverige eller Finland
Fylkesgrense
Riksgrense

Vannområder Hordaland

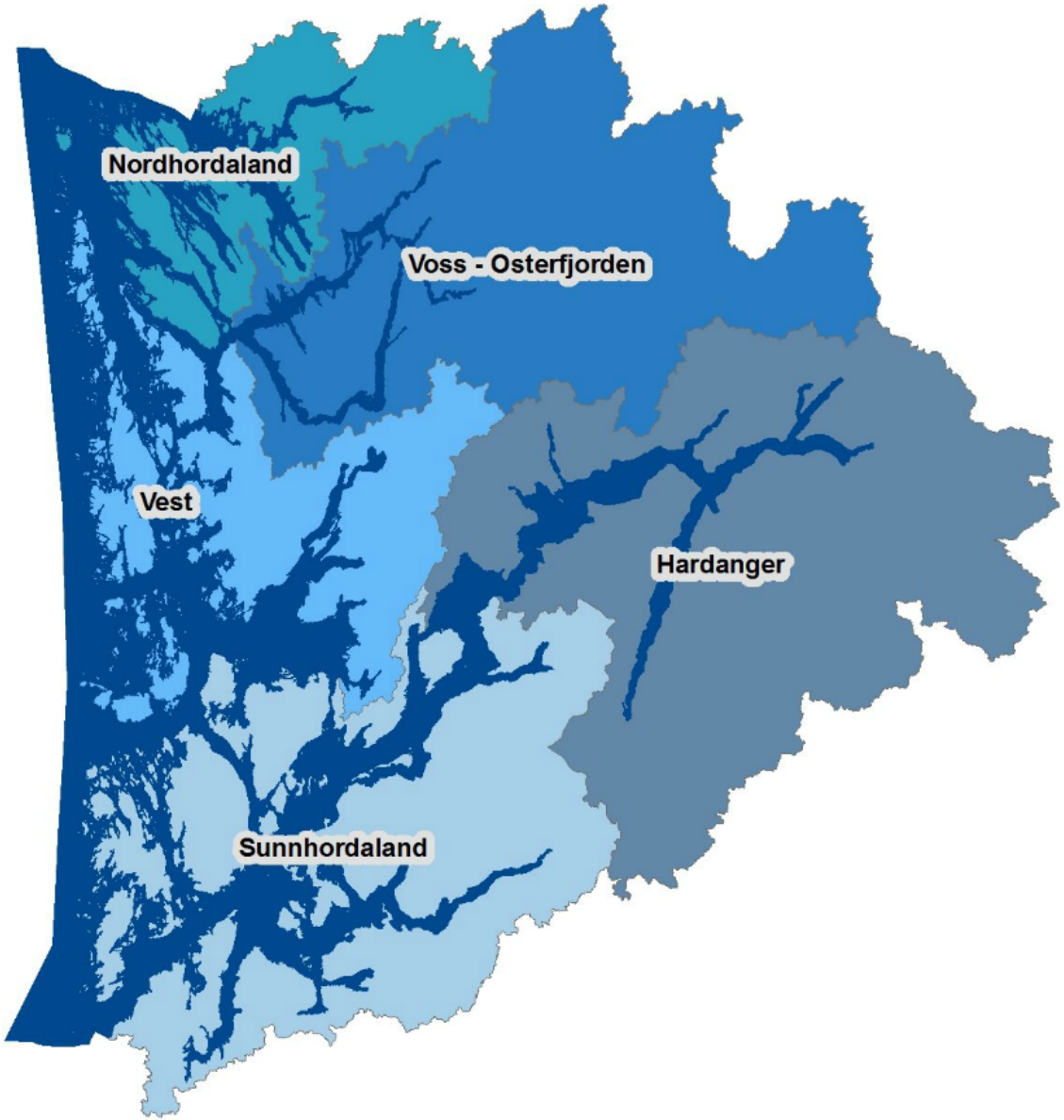

Hav

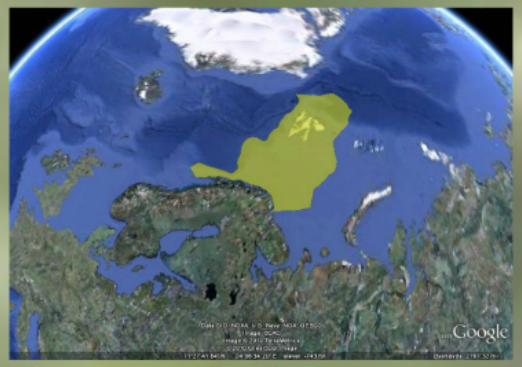

Barentshavet
Norskehavet
Nordsjøen

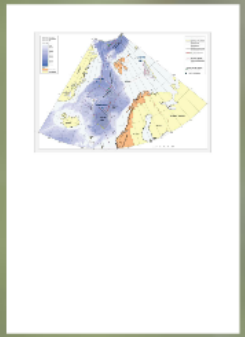

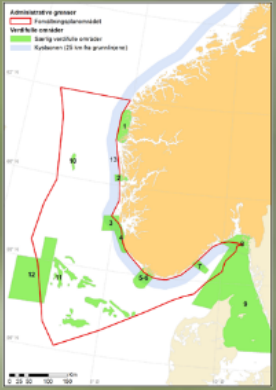

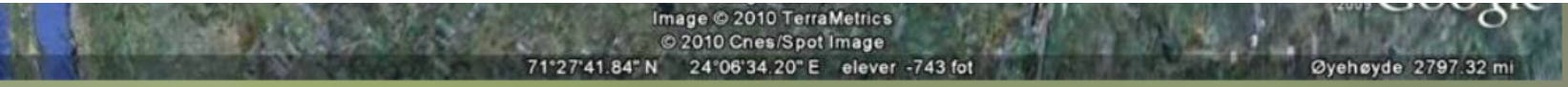
Image © 2010 TerraMetrics
© 2010 Cnes/Spot Image
71°27'41.84" N 24°06'34.20" E elever -743 fot
Øyehøyde 2797.32 mi

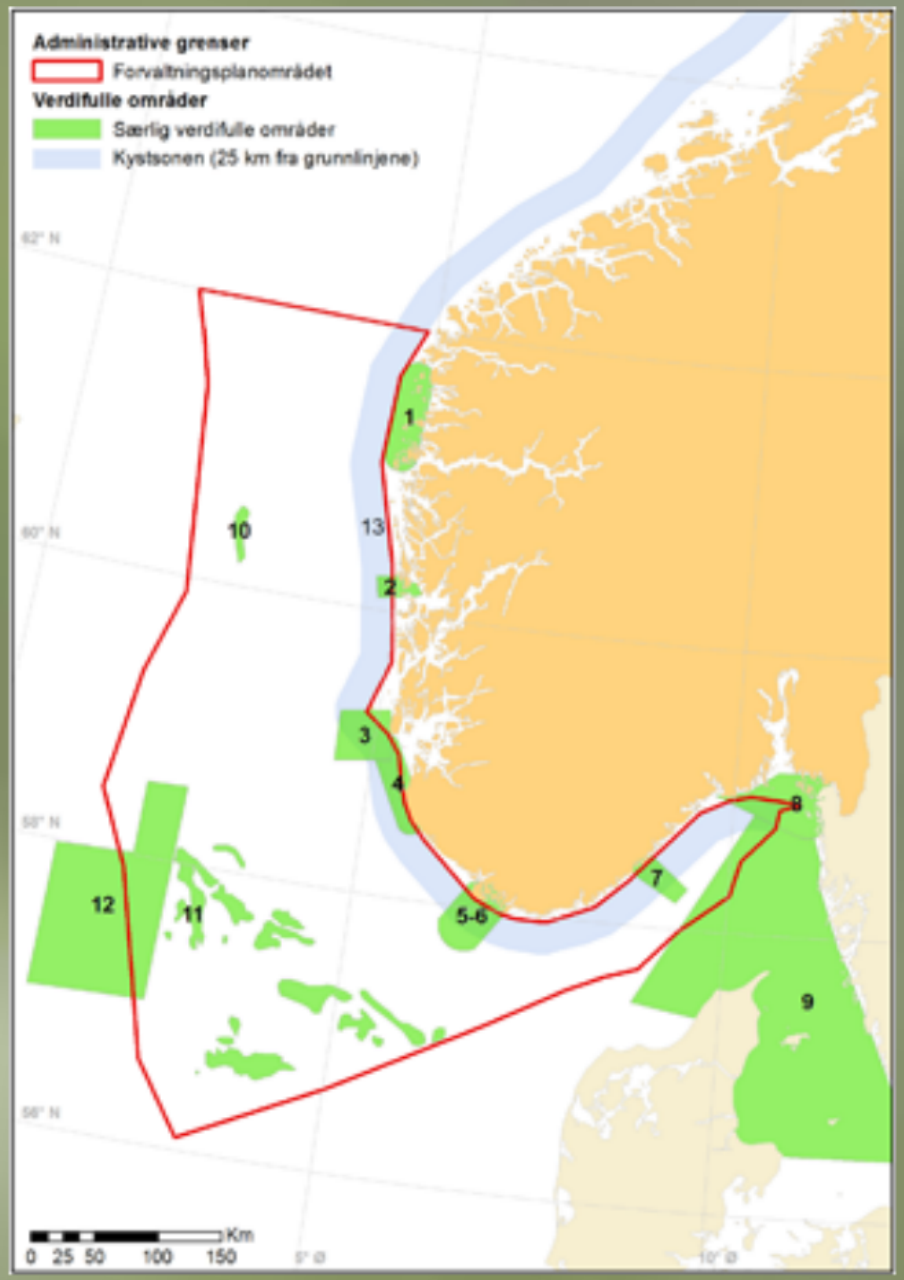
Administrative grenser
Forvaltningsplanområdet
Verdifulle områder
Særlig verdifulle områder
Kystsonen (25 km fra grunnlinjene)
1
2
3
4
5-6
7
8
9
10
11
12
13
Km
0 25 50 100 150

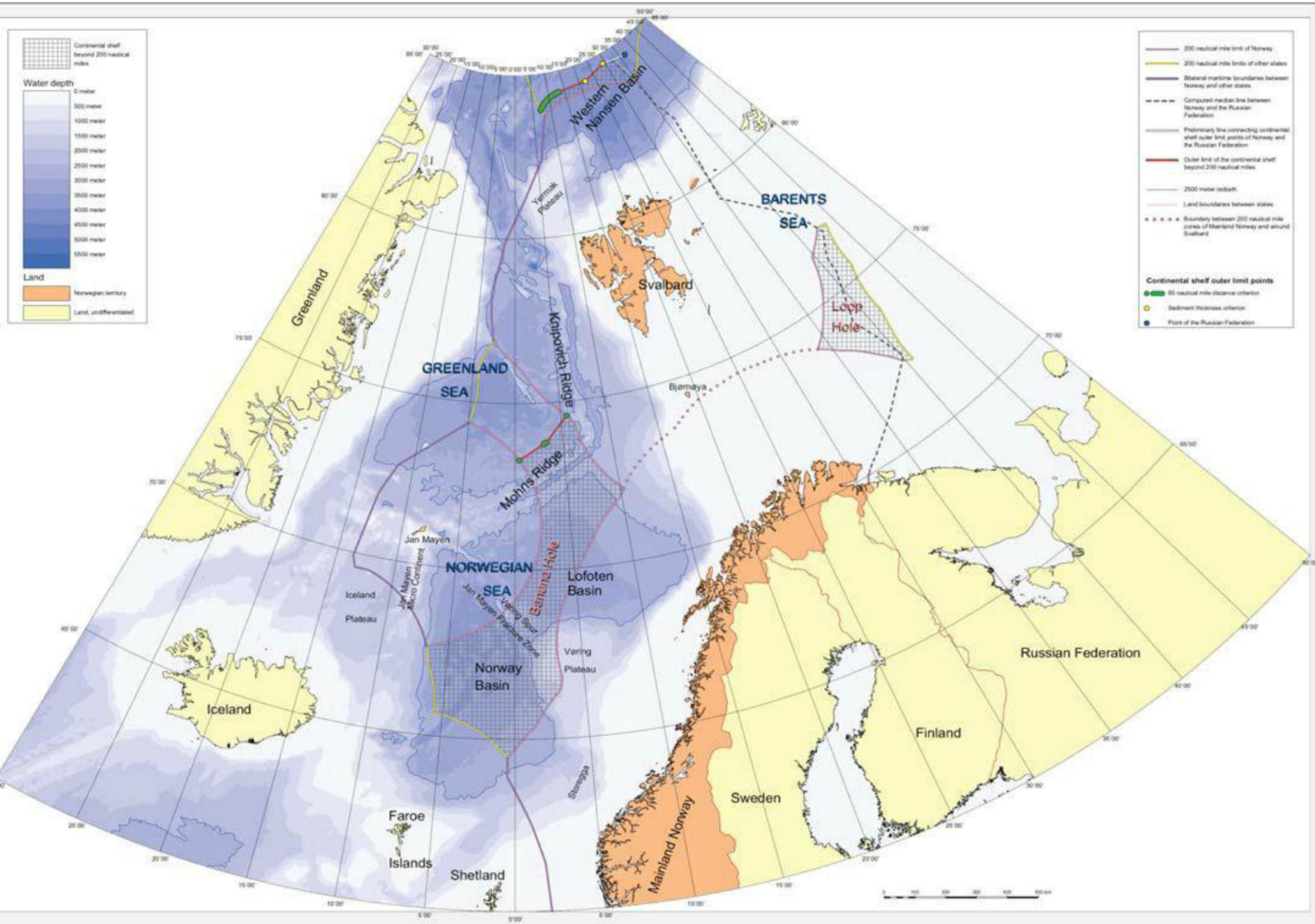
Continental shelf beyond 200 nautical miles
Water depth
0 meter
500 meter
1000 meter
1500 meter
2000 meter
2500 meter
3000 meter
3500 meter
4000 meter
4500 meter
5000 meter
5500 meter
Land
Norwegian territory
Land, undifferentiated
200 nautical mile limit of Norway
200 nautical mile limits of other states
Bilateral maritime boundaries between Norway and other states
Computed median line between Norway and the Russian Federation
Preliminary line connecting continental shelf outer limit points of Norway and the Russian Federation
Outer limit of the continental shelf beyond 200 nautical miles
2500 meter isobath
Land boundaries between states
Boundary between 200 nautical mile zones of Mainland Norway and around Svalbard
Continental shelf outer limit points
60 nautical mile distance criterion
Sediment thickness criterion
Point of the Russian Federation
Western Nansen Basin
Yermak Plateau
BARENTS SEA
Svalbard
Loop Hole
Greenland
Knipovich Ridge
GREENLAND SEA
Bjørnøya
Mohns Ridge
Jan Mayen
NORWEGIAN SEA
Banana Hole
Lofoten Basin
Iceland Plateau
Jan Mayen Micro Continent
Jan Mayen Fracture Zone
Vøring Spur
Vøring Plateau
Norway Basin
Russian Federation
Iceland
Finland
Sweden
Storegga
Faroe Islands
Shetland
Mainland Norway

Miljøkrav fersk- og kystvatn

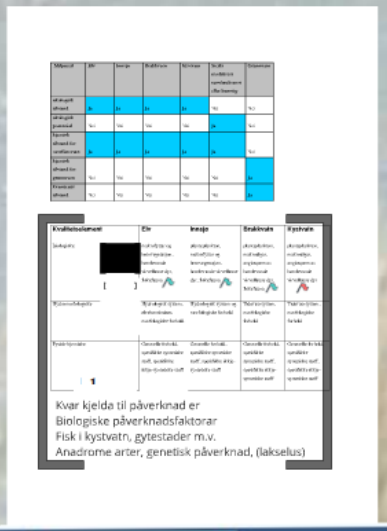

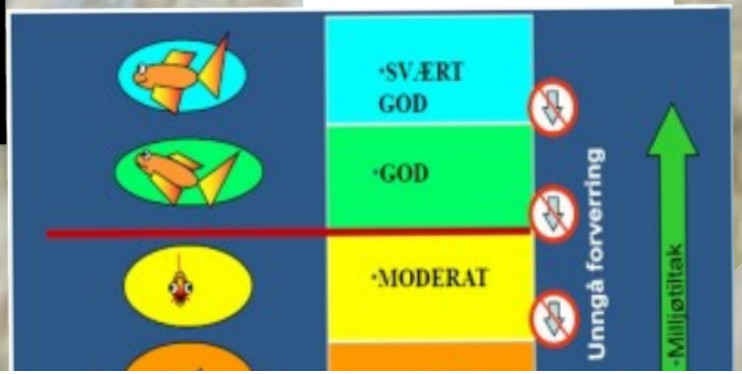

Miljømål	Elv	Innsjø	Brakkvatn	Kystvatn	Sterkt modifisert vassførekomst eller kunstig	Grunnvatn
økologisk tilstand	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	Nei	Nei
økologisk potensial	Nei	Nei	Nei	Nei	**Ja**	Nei
kjemisk tilstand for overflatevatn	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	**Ja**	Nei
kjemisk tilstand for grunnvatn	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	**Ja**
kvantitativ tilstand	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	**Ja**

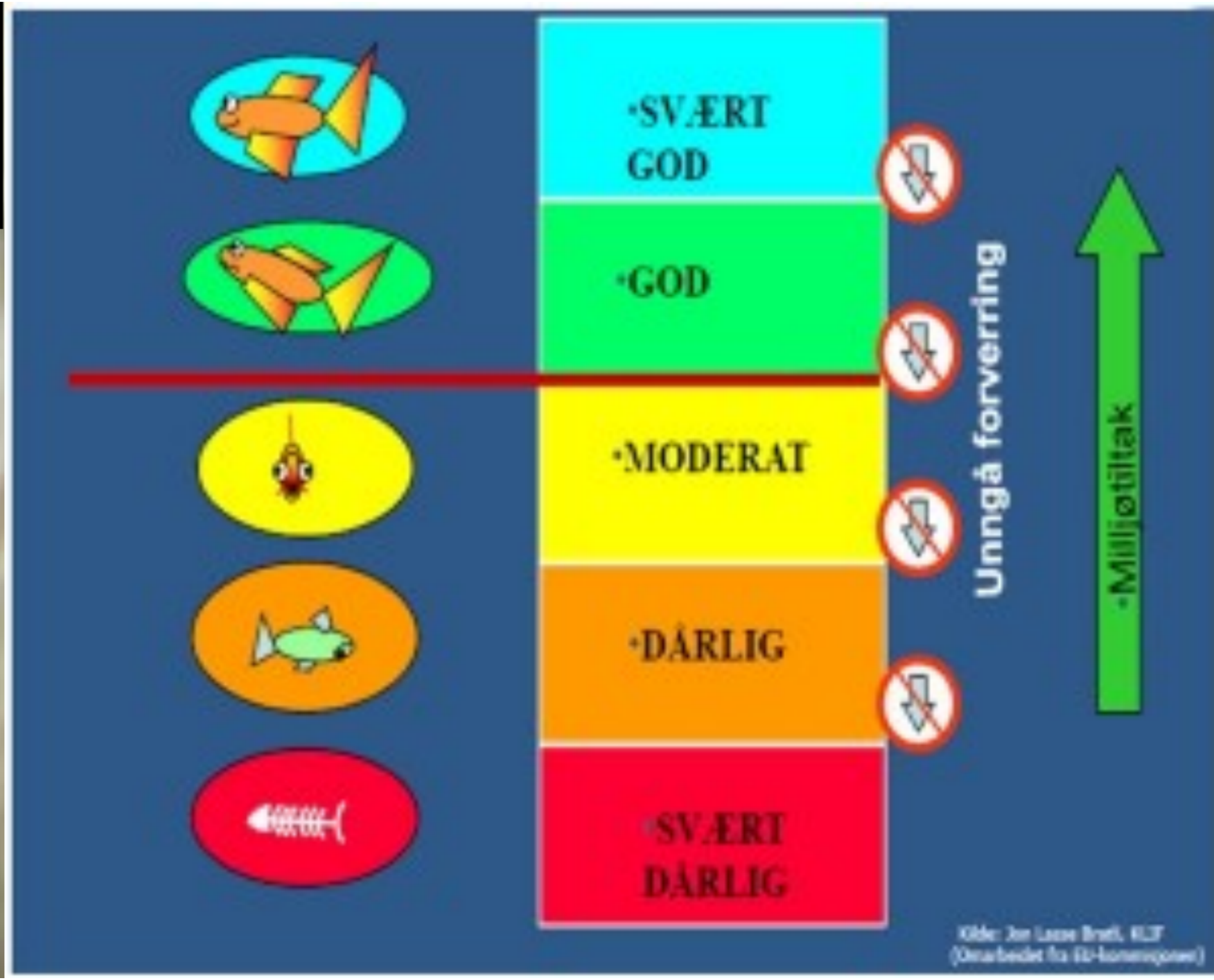
•SVÆRT GOD
•GOD
•MODERAT
•DÅRLIG
•SVÆRT DÅRLIG
Unngå forverring
•Milljøtiltak

Kvalitetselement	Elv	Innsjø	Brakkvatn	Kystvatn
Biologiske 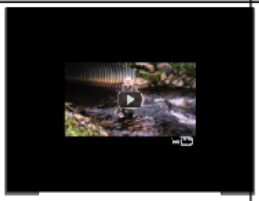 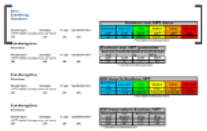	makrofyttar og botnvegetasjon, botnlevande virvellause dyr, fiskefauna	planteplankton, makrofyttar og botnvegetasjon, botnlevande virvellause dyr, fiskefauna	planteplankton, makroalgar, angiospermar, botnlevande virvellause dyr, fiskefauna	planteplankton, makroalgar, angiospermar, botnlevande virvellause dyr
Hydromorfologiske	Hydrologisk system, elvekontinuitet, morfologiske forhold	Hydrologisk system og morfologiske forhold	Tidevatnsystem, morfologiske forhold	Tidevatnsystem, morfologiske forhold
Fysisk-kjemiske 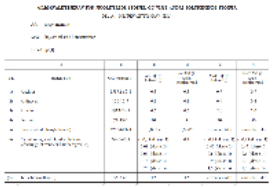	Generelle forhold, spesifikke syntetiske stoff, spesifikke ikkje-syntetiske stoff	Generelle forhold, spesifikke syntetiske stoff, spesifikke ikkje-syntetiske stoff	Generelle forhold, spesifikke syntetiske stoff, spesifikke ikkje-syntetiske stoff	Generelle forhold, spesifikke syntetiske stoff, spesifikke ikkje-syntetiske stoff

Kvar kjelda til påverknad er

Biologiske påverknadsfaktorar

Fisk i kystvatn, gytestader m.v.

Anadrome arter, genetisk påverknad, (lakselus)

element	Elv	Innsjø
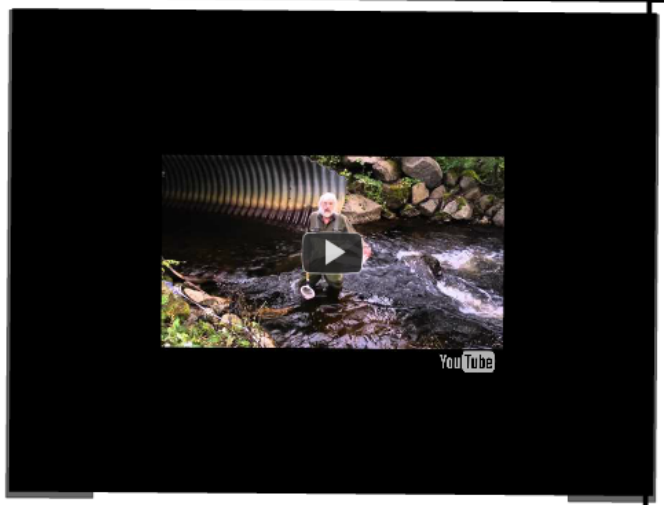 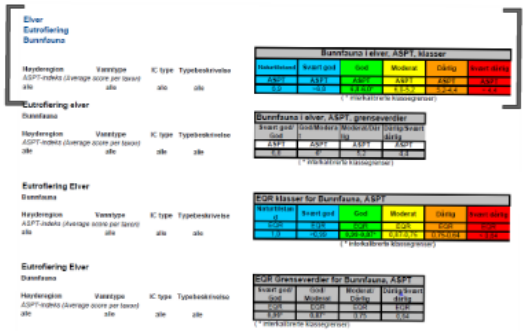	makrofyttar og botnvegetasjon, botnlevande virvellause dyr, fiskefauna	planteplan makrofytt botnveget botnlevan dyr, fiskef
ogiske	Hydrologisk system, elvekontinuitet,	Hydrologi morfologi

Elver
Eutrofiering
Bunnfauna

Høyderegion	Vanntype	IC type	Typebeskrivelse
ASPT-indeks (Average score per taxon)			
alle	alle	alle	alle

Bunnfauna i elver, ASPT, klasser					
Naturtilstand	Svært god	God	Moderat	Dårlig	Svært dårlig
ASPT	ASPT	ASPT	ASPT	ASPT	ASPT
6,9	>6,8	6,8-6,0*	6,0-5,2	5,2-4,4	< 4,4

(* interkalibrerte klassegrenser)

Eutrofiering elver
Bunnfauna

Høyderegion	Vanntype	IC type	Typebeskrivelse
ASPT-indeks (Average score per taxon)			
alle	alle	alle	alle

Bunnfauna i elver, ASPT, grenseverdier			
Svært god/ God	God/Moderat	Moderat/Dårlig	Dårlig/Svært dårlig
ASPT	ASPT	ASPT	ASPT
6,8	6*	5,2	4,4

(* interkalibrerte klassegrenser)

Eutrofiering Elver
Bunnfauna

Høyderegion	Vanntype	IC type	Typebeskrivelse
ASPT-indeks (Average score per taxon)			
alle	alle	alle	alle

EQR klasser for Bunnfauna, ASPT					
Naturtilstand	Svært god	God	Moderat	Dårlig	Svært dårlig
EQR	EQR	EQR	EQR	EQR	EQR
1,0	>0,99	0,99-0,87*	0,87-0,75	0,75-0,64	< 0,64

(* interkalibrerte klassegrenser)

Miljøkrav hav

Ideal

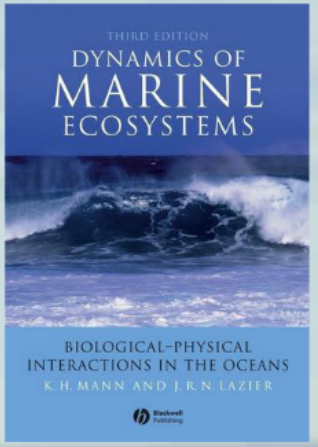

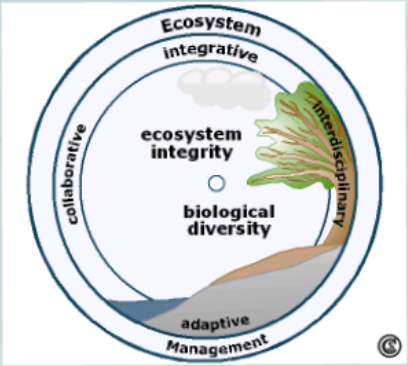

EU: miljøkrav

Noreg: miljømål

Forurensningsindikator	Sediment	Tang	Blåskjell	Reke	Lodde	Polartorsk	Torsk	Polarlomvi	Grønlandssel	Ringsel	Isbjørn	Atm.tilf
Spormetaller (Hg, Pb, Cd, Cu, As, osv)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
TBT	X		X				X			X	X	
PAH (oljerelatert)	X		X	X	X		X		X			X
THC (oljerelatert)	X						X					
PCB	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dioksinlignende PCB	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Pesticider:												
DDT	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toxafen	X		X		X	X	X	X		X	X	X
Chlordan	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
HCH	X		X			X	X	X		X	X	X
HCB	X		X			X	X			X	X	X
BFH	X		X				X				X	
PFAS	X						X				X	
Radioaktivitet	X	X		X	X		X					

Kjelde: St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan)

EU: miljøkrav

Noreg: miljømål

Forurensningsindikator	Sediment	Tang	Blåskjell	Reke	Lodde	Polartorsk	Torsk	Polarlomvi	Grønlandssel	Ringsel	Isbjørn	Atm.tilf
Spormetaller (Hg, Pb, Cd, Cu, As, osv)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
TBT	X		X				X			X	X	
PAH (oljerelatert)	X		X	X	X		X		X			X
THC (oljerelatert)	X						X					
PCB	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dioksinlignende PCB	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Pesticider:												
DDT	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Toxafen	X		X		X	X	X	X		X	X	X
Chlordan	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
HCH	X		X			X	X	X		X	X	X
HCB	X		X			X	X			X	X	X
BFH	X		X				X				X	
PFAS	X						X				X	
Radioaktivitet	X	X		X	X		X					

Kjelde: St.meld. nr. 8 (2005-2006) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan)

Juss eller politikk?

"Unntaksreglar" (SMV) § 12

«Ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst kan gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 – § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes

a) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannsforekomst, eller

b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.»

masse-utfylling?

"forringelse" irrelevant?

Karakteren av miljøkrava

Domstolsprøving av resultatkrava?

Rettslege miljøkvalitetskrav til arktiske marine økosystem

Frå utsleppskrav til miljø(kvalitets)krav

Problem: Frie gode svakt rettsleg vern

Utsleppskrav fangar ikkje opp samla belastning

Byluft: Regulerer utsleppskjeldene; bilar, industri

Naturskapt: topografi, inversjon

Miljøkrav: alarmtersklar tiltaksutgreiing m.v.

Økosystemforvalting, samla belastning

Sektorovergripande forvalting som ikkje primært byggjer på administrativt fastsette grenser.

På land:
-verneområde
-regionale planar for villreinfjella
-interkommunalt plansamarbeid for strandsoneforvaltning

I tillegg må sektorane vurdere ØT.

I sjø:
-verneområde
-havforvaltingsplanar, vannforvaltingsplanar

Ideal

Miljøkrav fersk- og kystvatn

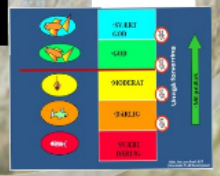

Miljøkrav hav

Ideal

EU: miljøkrav

Noreg: miljømål

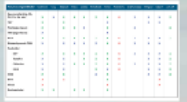

Akvatisk økosystemforvalting -fersk- og kystvatn og hav

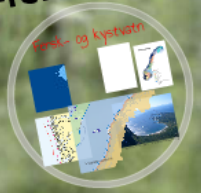

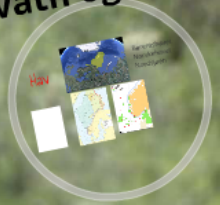

Juss eller politikk?

"Unntaksreglar" (SMV) § 12

«Ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst kan gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 – § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes

a) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannsforekomst, eller

b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.»

mauø-utfiling?

'Forringelse' irrelevant!

Karakteren av miljøkrava

Domstolsprøving av resultatkrava?

Photo based on: 'horizon' by pierreyves @ flickr